

มติชนสุดสัปดาห์
ศุกร์ 16 ก.ย. 54

อาหารสมอง The Falling Man จาก 9/11

วีรกร ตรีเศศ

ภาพหนึ่งจากเหตุการณ์ 11 กันยายน ซึ่งจะครบ 10 ปี ในเร็ว ๆ นี้ นั่นคือ ถือได้ว่าเป็นภาพที่อัชฌาที่สุด เพราะบางคนเห็นว่าเป็นการหากินของสื่อจากโศกนาฏกรรมอย่างน่าละอาย บ้างก็เห็นว่าเป็นภาพบันทึกประวัติศาสตร์ ภาพนั้นมีชื่อว่า The Falling Man

ภาพการตกในแนวดิ่งของชายคนหนึ่งซึ่งโดดจากยอดตึก World Trade (WT) เมื่อเกิดเพลิงไหม้ให้ความรู้สึกมาก เนื่องจากเอาหัวตกลงมาอย่างขนานกับสายฝนของฝ้าตึก WT ไม่มีใครรู้แน่ชัดว่าเป็นภาพของใคร จนเมื่อเหตุการณ์ผ่านไปแล้วถึง 5 ปี

ก่อนที่จะเล่าถึงเรื่องราวของ The Falling Man ขอทบทวนความจำเกี่ยวกับเหตุการณ์ 9/11 สักเล็กน้อย ในวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 ในเวลาเช้า 8.46 น. เครื่องบินสายการบิน American Airline เที่ยวบินที่ 11 ที่ถูกจี้โดยคน 5 คน ก็พุ่งเข้าชนตึก WT อาคารเหนือ และอีก 17 นาทีต่อมา เครื่องบินสายการบิน United Airline เที่ยวบินที่ 175 ซึ่งมีคนจี้ด้วยคน 5 คน เช่นกัน พุ่งเข้าชนตึก WT อาคารใต้ จนไฟลุกลามตึกทั้งสองจนพังทลายลง และไฟลามไปถึงตึกใหญ่ใกล้เคียงอีกหนึ่งหลัง และหลังเล็ก ๆ อีกหลายหลัง

34 นาทีหลังลำที่สองชนตึก เครื่องบินอีกลำของสายการบิน American Airline เที่ยวบินที่ 77 ที่มีคนจี้ 4 คน พุ่งเข้าชนอาคาร Pentagon ของกระทรวงกลาโหม และอีก 26 นาทีต่อมาเครื่องบินที่มีผู้โดยสาร 40 คนของสายการบิน United Airline เที่ยวบินที่ 93 ก็พุ่งลงสู่พื้นดินที่เมือง Shanksville รัฐเพนซิลเวเนียเนื่องจากผู้โดยสารรวมกันสู้พวกจี้เครื่องบินและต่อสู้กันจนเครื่องบินตก เพราะผู้โดยสารคาดเดาว่าอาจพุ่งเข้าชน White House หรือ Capital Hill (อาคารรัฐสภาอเมริกัน) เพราะได้รับทราบข่าวคราวการจี้ลำอื่นจากการโทรศัพท์ติดต่อเพื่อนและญาติที่อยู่ข้างล่าง

ผู้โดยสารในเครื่องบิน 4 ลำรวมกันทั้งหมด 246 คนตายเรียบ (ในจำนวนนี้มีผู้จี้เครื่องบินรวม 19 คน) ที่อาคาร Pentagon มีผู้เสียชีวิต 125 คน และมีผู้เสียชีวิตที่ตึก WT 2,606 คน (ในจำนวนนี้มีพนักงานที่เข้าไปช่วยเหลือเสียชีวิต 411 คนด้วย)

รวมทั้งหมดแล้วโศกนาฏกรรมครั้งนี้มีผู้เสียชีวิต 2,996 คน จาก 90 ชาติ ร้อยละ 59 ของจำนวนศพเท่านั้นที่บอกได้ว่าเป็นใคร ที่เหลือบอกไม่ได้เพราะมีเพียงแต่กระดูกและเศษชิ้นเนื้อ รวม 10,000 ชิ้น เท่านั้น

ตัวเลขระบุว่าในวันนั้นในเวลาก่อน 8.45 น.เช้า มีคนอยู่ในตึกทั้งสองระหว่าง 14,154-17,400 คน แต่ที่มีคนตายเพียง 2,606 คน ก็เพราะคนส่วนใหญ่อยู่ใต้ชั้นที่เครื่องบิน 2 ลำชน จึงสามารถหนีลงมาได้เนื่องจากไฟลุกไหม้ชั้นสูงขึ้นไป คนที่รอดส่วนใหญ่อยู่ในอาคารใต้ซึ่งรีบหนีลงมาทันทีเมื่อเห็นอาคารเหนือถูกเครื่องบินชน

ตัวเลขที่น่าเศร้าที่สุดก็คือมีคนตั้งใจโดดตึกลงมาเพื่อฆ่าตัวตาย เพราะไม่ต้องการตายเพราะความร้อนหรือสลักคว้นรวมกันไม่ต่ำกว่า 200 คน บ้างก็โดดลงมาเดี่ยว เป็นคู่ หรือจับมือกัน และหนึ่งในจำนวนนี้ก็คือชายในภาพ The Falling Man

ผู้ถ่ายภาพนี้คือ Richard Drew ตากล้องมือดีของ Associated Press ผู้ถ่ายภาพ Robert Kennedy นอนอยู่กับพื้นเมื่อถูกยิงตอนเดินลัดผ่านครัวโรงแรมและภรรยากำลังโบกมือห้ามถ่ายภาพเมื่อ 43 ปีก่อน

ครั้งนี้เขารีบแบกกล้องออกไปทันทีเมื่อได้ทราบว่าเกิดเหตุการณ์ขึ้น และสามารถจับภาพที่คนกำลังโดดตึกได้หลายภาพ ภาพที่โดดเด่นที่สุดคือ The Falling Man ซึ่งผู้โดดใช้เวลาเพียง 10 วินาทีก่อนถึงพื้นด้วยความเร็ว 150 ไมล์ต่อชั่วโมง

ภาพนี้ทำให้เข้าใจผิดว่าเขาตกลงสู่พื้นในลักษณะหัวตั้งฉากลงมาโดยตลอด แต่แท้ที่จริงแล้วเขาตีลังกาหมุนลงมาหลายครั้ง และจังหวะหนึ่งคือตัวตรงตกลง Drew ถ่ายภาพไว้ทั้งหมดรวม 12 ภาพ และเขาเลือกภาพนี้มาตีพิมพ์

ในวันที่ 12 กันยายน 2001 หนังสือพิมพ์ The New York Time ตีพิมพ์ The Falling Man ในหน้า 7 และหนังสือพิมพ์ทั่วโลกลงรูปนี้เช่นกัน อย่างไรก็ตามที่รัฐปราคฏ์เกิดปฏิกิริยาจากประชาชนจำนวนมากโดยตำหนิว่าสื่อกำลังหาประโยชน์จากการตายของผู้โชคร้าย

หนังสือพิมพ์ของสหรัฐอเมริกาตระหนักดีถึงความอ่อนไหวของความรู้สึกของคนอเมริกันที่มีต่อภาพเช่นนี้ จึงไม่กล้าตีพิมพ์อีกหรือกล่าวขวัญถึงอีกเป็นเวลานาน ถึงแม้จะมีวิดีโอจับภาพการโดดลงมาของชายคนนี้ก็ตาม แต่ก็ไม่กล้านำเสนอเพราะรู้ว่าคนอเมริกันเจ็บปวดกับเหตุการณ์ครั้งนี้เพียงใด

5 ปีผ่านไปจึงสอบสวนได้ความว่าชายผู้นั้นคือนาย Jonathan Briley ซึ่งทำงานเป็นพนักงานดูแลระบบเสียงของภัตตาคาร Windows ที่อยู่บนชั้นสูงสุดของอาคารเหนือ พ่อครัวของภัตตาคารเป็นคนยืนยันเช่นเดียวกับน้องชายและน้องสาวที่จำเสื่อด้านในสี่เหลี่ยมที่เขาชอบใส่และวันนั้นใส่ไปทำงานด้วยได้ มีภาพหนึ่งที่เผยให้เห็นสี่ของเสื่อด้านใน ตลอดจนจำนวนและลักษณะของร่างกายที่ผอมสูงของเขาได้ อย่างไรก็ตามกระทั่งถึงวันนี้ก็ไม่มีการระบุอย่างเป็นทางการว่าชายผู้นั้นคือ Jonathan Briley

ในปี 2006 มีการสร้างภาพยนตร์สารคดี ชื่อ “9/11 : The Falling Man” โดยเล่าเรื่องของ การค้นหาชื่อชายในภาพ ตลอดจนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนั้น

ในการครบรอบ 10 ปีของเหตุการณ์ 9/11 สื่ออเมริกันระมัดระวังการนำเสนอภาพของเหตุการณ์และเรื่องราวมาก เพราะรู้ว่าอาจไปสะกิดแผลซึ่งตกละเกิดจนอาจสร้างความเจ็บปวดของผู้คนขึ้นมาได้ หนังสือพิมพ์อเมริกันทุกวันนี้ก็แยกันทุกฉบับ เพราะคนอ่านกันน้อยลงเนื่องจากหันไปรับข่าวสารผ่านอินเทอร์เน็ตหรือไม่ก็อ่านข่าวฟรี ดังนั้นถ้าเกิดไปทำให้คนอ่านไม่พอใจยิ่งขึ้นก็จะทำให้พากันตายหมู่เร็วยิ่งขึ้น

ใครที่เห็นภาพ The Falling Man สักครั้งหนึ่งแล้วและยากที่จะหายไปจากความทรงจำ เพราะหากเอาใจเขาไปใส่ใจเราแล้วก็จะรู้สึกได้ว่ามันน่าสยดสยองเพียงใดที่ร่างกายพุ่งเข้าชนพื้นด้วยความเร็วใกล้เคียงรถไฟความเร็วสูงในเวลาเพียง 10 วินาที

เครื่องเคียงอาหารสมอง

tablet มีสองความหมายคือ เม็ดยา (เช่นกินวันละ 2 tablets) กับแผ่นหิน หรือแผ่นไม้แบน ๆ ดังเช่น tablet ระบุบัญญัติ 10 ประการที่พระเจ้าประทานให้และโมเสสถือลงมาจากภูเขา

ปัจจุบัน tablet มีอีกความหมาย คือ คอมพิวเตอร์ประเภทพกพา ดังเช่น iPad หรือ tablet ของนานาบริษัทยักษ์ใหญ่ในยุโรปและสหรัฐอเมริกาซึ่งกำลังแข่งขันแย่งชิงตลาดกันเอาเป็นเอาตาย (ที่เขาจะแจกเด็ก ป.1 บ้านเรานั่นเขาเคยให้ชื่อ “ห่วยห่วย” ของจีนไปก็แล้วกัน)

tablet ดั้งเดิมของไทยก็มีแล้ว นั่นก็คือกระดานชนวน หากแต่ไม่มีฮาร์ดแวร์อยู่หลังแผ่น แต่อยู่หลังหน้าผากของผู้ถือโดยมีซอฟต์แวร์ที่ติดตัวมาแต่แรกเกิดอยู่ในสมอง

ดังนั้นถ้าไม่อยากเสียเงินเหยียบพื้นหรือหมิ่นล้างานบาทแจก tablet สมัยใหม่ให้เด็ก ป.1 ก็น่าจะแจกกระดานชนวนแทนเพราะมันก็คือ tablet เหมือนกัน ถือได้ว่าไม่ผิดคำพูดที่ได้ให้ไว้ตอนหาเสียง คุณเฉลิม อยู่บำรุงบอกว่ามันเป็นเพียงกลยุทธ์ของการหาเสียงเท่านั้น ไม่ใช่สัญญาอะไรที่จะยึดถือกันจริงจัง

น้ำจิ้มอาหารสมอง

Better to remain silent and be thought a fool, than to speak and remove all doubt.

จงเงียบและให้คนคิดว่าเป็นไอ้จ๋มเสียยังดีกว่าที่จะเอ่ยปากและทำให้ความสงสัยทั้งหมดที่มีนั้นหายไป
